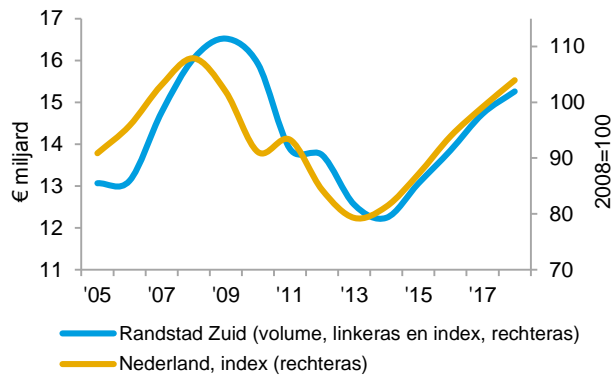

Samen met het EIB brengt Bouwend Nederland op BouwActueel alle relevante economische markt- en bedrijfsvoeringsinformatie voor leden bijeen. De website biedt inzicht in recente ontwikkelingen, prognoses en kengetallen bedrijfsvoering. Dit betreft zowel landelijke informatie als informatie voor de regio. Deze kwartaalrapportage biedt u inzicht in actuele economische ontwikkelingen voor uw regio en deelsector. Meer informatie vindt u op www.bouwendnederland.nl/bouwactueel.

Ontwikkeling bouwproductie

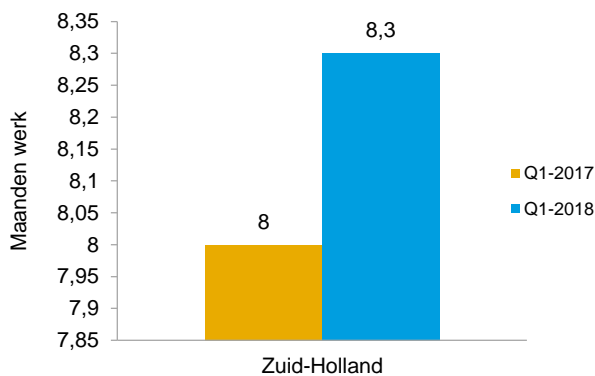

Groeiende bouwproductie met 3,5%

De productie in Randstad Zuid neemt in 2018 met een groei van 3,5% licht toe, waarmee het productievolume uitkomt op € 15,3 miljoen. Voor 2018 komt hiermee het groeicijfer op een iets lager niveau uit dan het landelijk gemiddelde (+4,5%), waarmee Zuid-Holland ondergemiddeld presteert. De regionale productie vormt bijna een kwart van de landelijke productie.

(Alle productiebedragen zijn in prijzen van 2016)

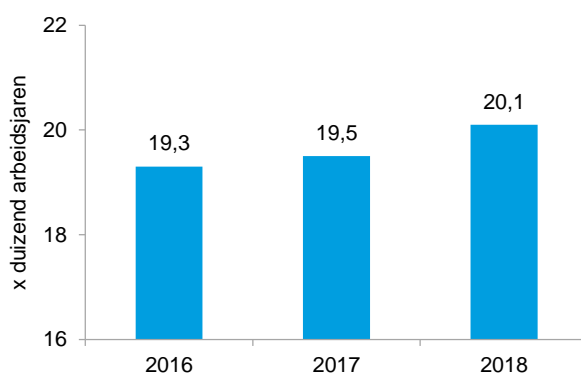
Orderportefeuilles

Onderhandenwerk neemt licht toe

In Zuid-Holland zijn de orderportefeuilles van bouwers in het eerste kwartaal van dit jaar beter gevuld dan in 2017. De hoeveelheid werk is met 0,3 maand toegenomen. In het landelijk perspectief presteert Randstad Zuid onder het gemiddelde (9,5 maanden werk).

Ontwikkeling werkgelegenheid

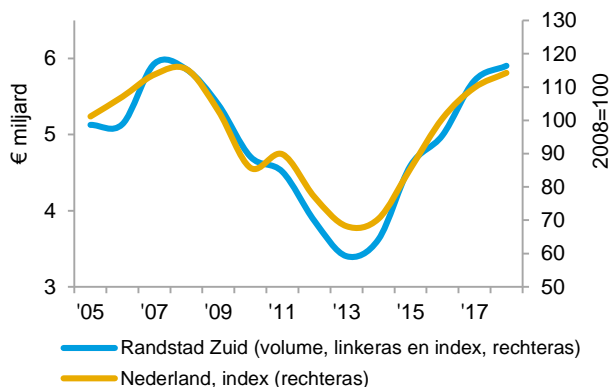
Arbeidsvolume neemt verder toe

In 2017 is het aantal arbeidsjaren in Zuid-Holland met 1% toegenomen. In 2018 neemt de werkgelegenheid verder toe (+3%). Hiermee zijn de arbeidsmarktperspectieven gelijk aan het landelijk gemiddelde, waar eveneens een groei van 3% wordt verwacht.

(Het betreft hier de werkgelegenheid van de uitvoerende bouw)

Ontwikkeling woningbouwproductie

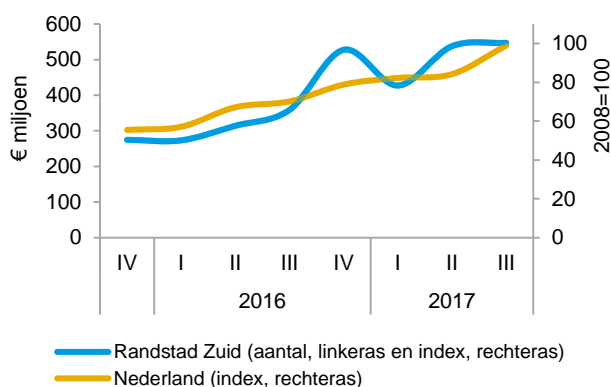

Groei woningbouwproductie* vlakkt af

Naar verwachting zal in landsdeel Randstad Zuid de groei in 2018 afvlakken naar 3,5%. Hiermee is de groei gelijk aan het landelijk gemiddelde. In 2017 nam de woningbouwproductie nog toe met 14,5%. De provincie draagt met € 5,9 miljard voor 22% bij aan het landelijk productievolume.

* Nieuwbouw, herstel en verbouw, onderhoud

Bouwvolume vergunningen woningbouw

Sterke stijging vergunningverlening

Het volume van verleende vergunningen voor nieuwbouw* in het derde kwartaal van 2017 betrof € 545 miljoen. De vergunningverlening nam met meer dan de helft toe ten opzichte van een jaar eerder. Deze stijging was sterker dan het landelijk gemiddelde van 41%.

*Prijsniveau 2016

Woningbouwproductie per provincie

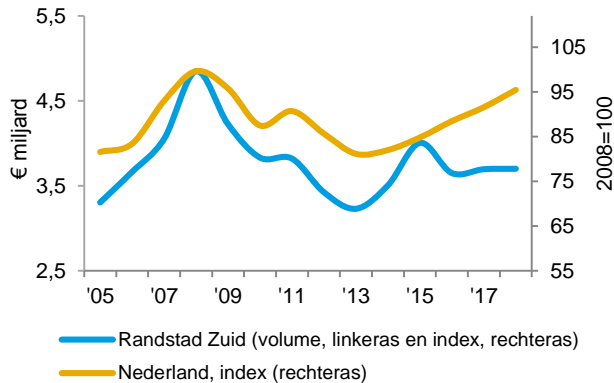
	Volume, € miljoen			Jaarlijkse verandering, %	
	2016	2017	2018	2017	2018
Zuid Holland	4.991	5.710	5.905	14,5	3,5
Nederland	24.150	26.025	26.925	8	3,5

Groei Zuid-Holland vlakkt af

De regio bestaat enkel uit de provincie Zuid-Holland. De groei en het geraamde productievolume betreffen dan ook de verwachte ontwikkeling in Zuid-Holland. Het productievolume in Zuid-Holland is ongeveer een vijfde van de totale woningbouwproductie in Nederland.

Ontwikkeling utiliteitsbouwproductie

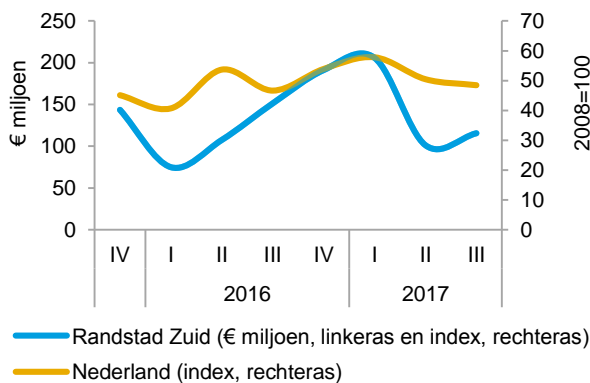

Stabilisatie van utiliteitsbouwproductie*

De utiliteitsbouwproductie stabiliseert dit jaar naar verwachting. Hiermee blijft Zuid-Holland achter bij de landelijke ontwikkeling (+4,5%). In 2017 was er in dit landsdeel nog sprake van een lichte groei (+1,5%). Met een productievolume van € 3,7 miljard neemt Zuid-Holland bijna 18% van de totale landelijke productie voor zijn rekening.

* *Nieuwbouw, herstel en verbouw, onderhoud*

Bouwwolume vergunningen utiliteitsbouw

Sterke daling vergunde volume

Het bouwwolume van verleende vergunningen voor nieuwe gebouwen* was in Randstad Zuid in het derde kwartaal van 2017 bijna een kwart lager dan een jaar eerder. In Nederland als geheel werd op jaarbasis een lichte stijging geregistreerd. Het vergunningenvolume van gebouwen voor vervoer, onderwijs en recreatie is fors afgenomen, terwijl voor nijverheid, handel, zakelijke dienstverlening en vooral zorg fors meer vergunningen werden verstrekt.

*Prijsniveau 2016

Utiliteitsbouwproductie per provincie

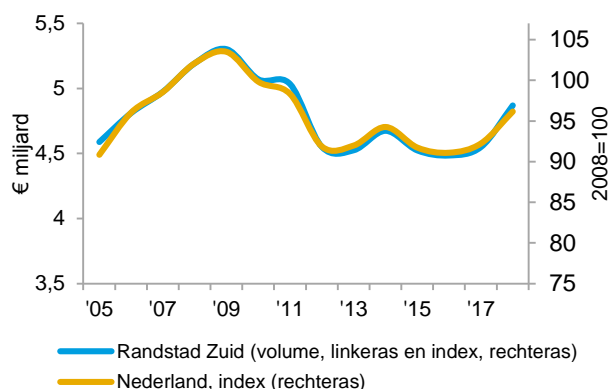
	Volume, € miljoen			Jaarlijkse verandering, %	
	2016	2017	2018	2017	2018
Zuid Holland	3.649	3.695	3.700	1,5	0
Nederland	18.850	19.575	20.475	4	4,5

Utiliteitsbouwproductie constant

De regio bestaat enkel uit de provincie Zuid-Holland. De groei en het geraamde productievolume betreffen dan ook de verwachte ontwikkeling in Zuid-Holland. Het aandeel van landsdeel Randstad Zuid in het totale volume is tussen 2016 en 2018 afgenomen van 19% naar 18%.

Ontwikkeling infraproductie

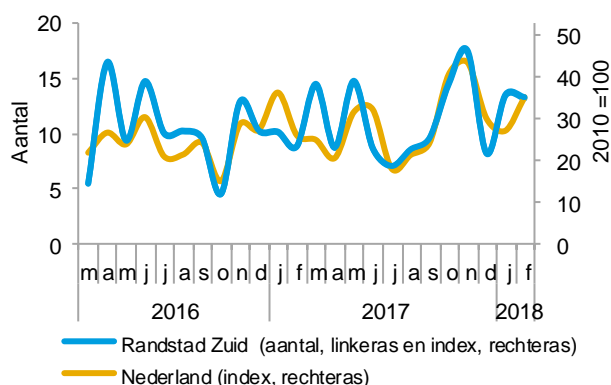

Sterke groei infraproductie* in 2018

De productie ten behoeve van infrastructurele werken groeit dit jaar sterk met 7%. Hiermee groeit de productie door na een lichte groei in 2017. Het totale productievolume in Zuid-Holland komt uit op € 4,9 miljard, waarmee het landsdeel bijna een derde van de binnenlandse productie voor zijn rekening neemt.

* Nieuwbouw en reconstructie, reparatie en onderhoud

Openbare aanbestedingen

Aantal openbare aanbestedingen stijgt sterk

In het vierde kwartaal van 2017 zijn 40 openbare aanbestedingen uitgebracht, fors meer dan in het vierde kwartaal van 2016. Over het jaar als geheel is het aantal aanbestedingen met 4% toegenomen. Dit is de zwakste stijging van alle regio's.

Infraproductie per provincie

	Volume, € miljoen			Jaarlijkse verandering, %	
	2016	2017	2018	2017	2018
Zuid Holland	4.485	4.550	4.870	1,5	7
Nederland	14.250	14.475	15.250	1,5	5,5

Evenwichtige groei

Als enige provincie in landsdeel Randstad Zuid valt de totale infraproductie in zijn geheel toe te schrijven aan Zuid-Holland. Het aandeel van Zuid-Holland in de landelijke productie is tussen 2015 en 2017 constant rond een derde.